

ἡ πρόσθετα ἄκου ἀρθρο τοῦ Ἀνακρί-
του Βιστωνίη ("Ἀνακρίματα τῆς γεν-
εΐδου" - ἀναφορὲς εἰς πεζογραφία
τῆς Θεσσαλονίκης) εἰς τὸν λόγο "λο-
γοτεχνίας τῆς Θεσσαλονίκης" ἐκδόσει
"Νέων Περσείας", Ἰούλιος 1988, σ. 152-153

Ὁ Νίκος Μπακόλας ξεκινᾷ ἀπὸ πράγματα καὶ καταστάσεις τοῦ περιγυροῦ καὶ τῆς πόλης, ποὺ τὰ ἐξετάζει μέσα στὰ πλαίσια τῶν μεταπολεμικῶν ἐμπειριῶν τοῦ χώρου. Στὰ πρῶτα τοῦ βιβλίου παρατηροῦμε ὅτι πειραματίζεται μὲ τὴν πεζογραφικὴ φόρμα καὶ τὶς δυνατότητές της. Προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἕνα λόγο ροῆς καὶ ἀδιάκοπης συνέχειας. Τὸν ἐνδιαφέρει τὸ ὑπέδαφος τῶν πραγμάτων. Αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ κοίτη τῶν καταστάσεων καὶ τῶν περιστατικῶν ποὺ ὑπάρχουν στὰ κείμενά του.

Ἄν στὰ πρῶτα τοῦ βιβλίου τὰ ἴχνη τοῦ Φῶκνερ εἶναι φανερά, ἀργότερα ὁ Μπακόλας ἀφομοιώνει τὶς ἐπιδράσεις καὶ δίνει μεγαλύτερο βάρος στὴν ἀκρίβεια τῆς περιγραφῆς, στὶς νοηματικὲς συστοιχίες ὅπως καὶ στὴν πεζογραφικὴ φόρμα, ἰδιαιτέρως στὴ *Μυθολογία*, ὅπου ὁ τίτλος, ὅπως καὶ κάποια στοιχεῖα τῆς ἀνάπτυξης, παραπέμπουν στὶς ἀφτηρίες του ἀλλὰ ἐδῶ ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ οὐσιαστικὲς ἐπιτεύξεις καὶ μὲ ὀλοκληρωμένες πραγματώσεις. Τὸ ὕλικὸ δὲν «κυλάει» πλέον ἀλλὰ οἱ ἐσωτερικὲς σχέσεις πραγμάτων, προσώπων καὶ καταστάσεων καθορίζουν τὴν πορεία καὶ τὸ ρυθμὸ τῆς ἀφήγησος ποὺ τὸ κύλισμά της δὲν ὀρίζεται πλέον ἀπὸ ρυθμικὲς πατέντες ἀλλὰ ἀπὸ τὴν παρεμβατικὴ συνείδηση τοῦ πεζογράφου. Ἐνῶ στὰ *Ἐμβλητῆρια* λ.χ., αὐτὸ ποὺ κυριαρχεῖ δὲν εἶναι ἡ συγγραφικὴ συνείδηση ἀλλὰ ἡ καθοδικὴ ἐκφορὰ τοῦ λόγου, στὴ *Μυθολογία* τὸ «ἄπλωμα» αὐτὸ ἐλέγχεται ἀποτελεσματικὰ γιατί ἡ ροὴ πλέον ὑπακούει στοὺς νόμους μιᾶς κατασκευῆς ποὺ διακρίνεται ἀμέσως καὶ ποὺ δίνει καὶ τὸ μέτρο ἀξιολόγησος τῆς πεζογραφικῆς ὕλης, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ καθαρότητα τοῦ λόγου νὰ μὴν εἶναι παράγωγο μιᾶς διαδικασίας ἀποτυπώσεων ἀπλῶς, κι ἀπὸ τὴν περιγραφή νὰ ὀδηγούμαστε στὴ σύνθεσιν ποὺ κι αὐτὴ εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Μπακόλας, ἀνεξαρτήτως τῆς δυνάμεως ἢ τῆς ἐντασης ποὺ περιέχει ἡ ἐμπειρία, τὴν κρίνει καὶ τὴν ἐλέγχει στὰ κείμενά του.